

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

Radovi u pčelinjaku tokom maja

U maju će se pokazati kako je pčelar u prethodnim mjesecima radio na pčelinjaku. Tokom ovog mjeseca mnogo posla očekuje pčele ali i pčelare. Za unos velikih količina nektara, za relativno kratko i najčešće promjenljivo vrijeme, neophodno je imati jaka i izuzetno jaka društva. U njima je poželjno da bude 70.000–80.000 pčela. Ukoliko to ranije nije urađeno slabija društva spajaju se sa srednje jakim. Ukoliko je izjednačavanje pčelinjih društava obavljeno u aprilu, u košnici su stvoreni svi neophodni uslovi za proizvodnju meda. Jaka pčelinja društva su puna pčela. Takvo stanje u košnici ne smije da ostane dugo već im na vrijeme treba obezbijediti što više prostora. Zakašnjelim dodavanjem nastavaka u košnici se javlja nagon za rojenje što u vrijeme jake paše nije poželjna pojava. I zato se nastavci dodaju prije nego pčele dođu u predrojevno stanje. Nastavci se ispunjavu ramovima sa satnim osnovama ili sa djelimično izgrađenim saćem. U nastavak se može prebaciti 1–2 rama sa leglom iz plodišta kako bi pčele brže prešle u nastavak. Pčelinja društva koja su prezimila na dva nastavka proširuju se dodavanjem trećeg nastavka između donjeg i gornjeg. Na umetnuti nastavak postavlja se hanemanova rešetka a matica pažljivo, premješta ispod nje. Ovako se treći nastavak postepeno oslobađa legla i priprema za medište. U košnicama tipa „pološka“ matica se ograničava na 4–5 ramova. Nastavak ili polunastavak sa satnim osnovama dodaje se čim pčele počnu nositi nektar u zadnje ramove gornjeg nastavka. Loše i stare matice zamjenjuju se što prije sa mladim i plodnim maticama. Glavna paša se može iskoristiti za proizvodnju matica gdje se koriste isključivo jaka pčelinja društva dobrih osobina. Pčelari koji rade po tehnologiji dvomatičnog pčelarenja postižu znatno veće prinose meda i ostalih pčelinjih proizvoda. Ova društva su otpornija na sve bolesti pa je takav način pčelarenja ekonomski isplativiji. Za borbu protiv varoe u toku maja u košnici se ostavlja ram građevnjak. Kako je bagremova paša jedna od najznačajnijih pčelinja društva treba seliti tamo gdje je ima. U povoljnim godinama prinos po hektaru bagremove šume može da bude i veći od 1.000 kg meda. To zavisi od uslova za medenje, sklopa šume, jačine pčelinjih društava i naseljenosti košnica. Bagrem najbolje luči nektar kad je temperatura vazduha 25 stepeni i ako je vrijeme tiho a u vazduhu ima dovoljno vlage. Karakteristično je da bagrem daje izuzetno mnogo nektara a veoma malo cvjetnog praha. Tih dana jaka pčelinja društva u košnicu unesu i do 15 kg nektara dnevno.

Pčelinja društva najbolje koriste pašu ako su u blizini biljaka koje cvjetaju. Zbog toga pčelari koji imaju mogućnosti i dovoljno znanja, košnice mogu seliti na različite paše. Pčelari koji sele društva u ovom periodu od ovlašćene veterinarske ustanove obavezno pribavljaju potvrdu o zdravstvenom stanju pčela. Selidba eventualno bolesnih pčela nije dozvoljena. Za uspješno pokretno pčelarenje važno je da su košnice spremne za selidbu. Prije selidbe košnice se pregledaju, učvrste ramovi da se ne ljuljaju. Obavezno se pčelama

obezbjeduje dobra ventilacija, leto zatvara i prevoz vrši noću. Danju se pčele prevoze samo ako je vrijeme hladnije i kišovito.

Pčele se poprskaju s pola litra vode jer tako bolje podnose selidbu, naročito ako je paša udaljena. Pri selidbi pčelinjak se locira kao za duži boravak. Nakon postavljanja košnica treba voditi računa kako se leta otvaraju na košnicama. Ako se to radi po danu leta se otvaraju naizmjenično. Nakon smirivanja pčela okviri se pregledaju da se nijesu pomjerali ili eventualno oštetili. Prije selidbe neophodno je sačiniti plan seobe i provjeriti sve od same paše do svih karakteristika tog područja. Od izuzetno jakih društava uzme se 1–2 rama sa poklopljenim leglom i doda slabijim kako bi i ona što spremnije dočekale glavnu pašu. Veoma snažne zajednice s više od 60.000 pčela, sakupe 16 puta više meda za vrcanje od slabih. U jakim zajednicama oko 65 odsto pčela radi na obilnoj paši, dok u slabim svega 25 odsto pčela. Samo jaka društva u kojim nema za vrijeme paše previše legla, u vrijeme medobranja daju najviše meda za cijedenje. U ovom mjesecu obavezno je svakodnevno prisustvo pčelara na pčelinjaku. Rojenje je prirodni nasljedni nagon pčela da održe vrstu i koje se najčešće dešava tokom maja mjeseca, kada matica dnevno može položiti od 1.500-2.000 jaja. Karakterističan predznak rojevnog raspoloženja pčelinje zajednice je izgradnja matičnjaka i polaganja jaja u njih. Izlet pčela slabi, uvećava se trutovsko leglo, izgradnja saća se smanjuje, matica manje polaže jaja i priprema se za let. Pčele se okupljaju ispred leta ili vise u obliku brade što je znak predrojevnog stanja.

Mr Nebojša Veličković